

IZGLĪTĪBA UN GLĀBŠANA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 1:26, 27; Jes 11:1–9; 2Tīm 3:14–17; 1ķēn 4:29–34; Jņ 14:17; 1kor 2:1–16.

ATMIŅAS PANTS:

“Visi šie raksti ir Dieva iedvesti un ir noderīgi mācībai, vainas pierādīšanai, labošanai, audzināšanai taisnībā” (2Tīm 3:16).

Bībele ir ļoti garš stāsts par Dievu un Viņa ļaudīm. Reizēm tas tiek uzskatīts par mīlas stāstu, kas ir nogājis greizi, vismaz uz kādu laiku. Vai arī tas var būt stāsts par tēvu un Viņa dumpīgajiem bērniem, kas beigās atgriežas.

Bet šīs nedēļas tēmas nolūkiem mēs Bībeles stāstā atklāsim kādu citu tēmu, proti, par skolotāju un viņa skolēniem. Tie nepārtraukti izkrīt pārbaudījumos, bet skolmeistars pacietīgi turpina paskaidrot apgūstamo vielu vēl un vēl, līdz beidzot daži to apgūst.

Bībeles stāsts neatšķiras no cilvēku stāstiem, ko zinām tik labi – ar vienu izņēmumu. Dieva un Viņa ļaužu stāstam ir nodrošinātas labas beigas, tas sasniedz savu mērķi. Dievišķā žēlastība pret Viņa ļaudīm nodrošina šo iznākumu. Cilvēku atbildība šajās attiecībās bieži ir pārprasta, un tie, kas par tām ir domājuši kā par apgrūtinošām, no tām ir baidījušies. Bet faktiski Bībeles stāsts pamatā ir aicinājums iepazīt Dievu un saprast Viņa gribu. Patiešām, mācīšanās iepazīt Dievu ir mūsu galvenā reakcija uz Viņa žēlastību. Mēs nevaram to nopelnīt, bet mēs varam to iemācīties, un kas gan pēc savas būtības ir kristīgā izglītība, ja ne izglītība, kas mums māca par šo žēlastību?

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 21. novembrī.

Dieva līdzība

Izlasi 1Moz 1:26, 27 un 1Moz 5:1, 3. Ko šie panti māca par to, kā Dievs sākumā radīja cilvēci un kas ar cilvēci notika pēc grēka? _____

Frāze “Dieva līdzība” ir saistījusi Bībeles skaidrotājus gadsimtiem ilgi. Kas ir šī līdzība, pēc kuras pirmie cilvēki tika radīti? Piemēram, vai tas nozīmē, ka Dievs skatījās spogulī un veidoja Savus jaunos radījumus, lai tie izskatītos pēc Viņa? Vai arī tas nozīmē, ka cilvēki ir līdzīgāki Dievam nekā visas citas dzīvības formas? Vai arī tas attiecas uz garīgo un intelektuālo līdzību un saderību starp Radītāju un Viņa radīto cilvēku? Raksti nesniedz precīzu šī izteiciena skaidrojumu, kaut arī zinātnieki ir Rakstos atraduši daudzus skaidrojumus, ko tas varētu nozīmēt. Tomēr mēs varam redzēt, ka pēc grēkā krišanas šī līdzība mainījās, tāpēc arī Elena Vaita rakstīja, ka izglītības mērķis ir atjaunot cilvēkā viņa Radītāja līdzību (“Audzināšana”, 14.–16. lpp.).

Kā izglītība var sasniegt šādu augstu mērķi?

Pirmkārt, mums jāatceras, ka Dievs mūs radīja, lai mums būtu attiecības ar Viņu, līdzīgi kā vecāki dara ar saviem bērniem. Viņš mūs radīja pēc Savas līdzības, tieši tāpat kā cilvēku vecākiem ir bērni pēc viņu līdzības (1Moz 5:1), lai Viņš varētu darīt mūs par Saviem bērniem, kas piederam Viņa ģimenei. Viņš var sazināties ar mums un veidot ar mums ilgtspējīgas attiecības. Dieva līdzība tāpēc ir vairāk “mentāla līdzība”, kas dara iespējamu divām būtnēm – vienai dievišķai, otram cilvēcīgai – satikties prāta līmenī. Tieši tas notiek izglītībā, vispirms mājās starp vecākiem un bērniem, vēlāk skolā, kad skolotāji turpina izglītības darbu. Dievs bija izdomājis izglītības procesu, ko mēs tik labi zinām, kad, radot atšķirību starp mums un daudzām citām dzīvības formām, Viņš radīja mūs pēc Savas līdzības, – Viņš to darīja, lai varētu mūs mācīt un mēs varētu no Viņa mācīties, līdz Viņa tēls (Viņa prāts) atspoguļojas mūsējā.

Glābšanas stāsts ir izglītības stāsts no radīšanas līdz iemiesošanai un no iemiesošanas līdz pārradīšanai. Dievs ir Skolotājs, un Debesis ir skola visos laikos (sk. E. Vaita “Audzināšana”, 301. lpp.). Kā šī doma ietekmē mūsu nodošanas kristīgajai izglītībai mājās, draudzē, skolā, universitātē un visā dzīvē? _____

Jēzus kā Skolotājs

Bībele izmanto daudzus terminus, lai aprakstītu Jēzu. Viņš ir Dieva Dēls, Mesija, Cilvēka Dēls, Glābējs, Pestītājs, Kungs, Dieva Jērs – tie ir tikai daži no Viņa apzīmējumiem. Bet tiem, kas Jēzu pazina vislabāk Viņa trīs un vairāk gadu publiskās kalpošanas laikā Jūdejā un Galilejā, Viņš bija skolotājs. Viņi sauca Viņu par “Meistaru” vai “Rabi”. Abi apzīmējumi nozīmē vienu un to pašu, proti, “Skolotāju”.

Tāpēc mācīšana un mācību darbs bija īpaši piemērots veids, kā Jēzus varēja īstenot Savu publisko kalpošanu. Zināmā mērā Viņa glābšanas darbs ir līdzīgs mācīšanas darbam. Bez tam to iepriekš paredzēja evaņģēlija pravietis.

Izlasi Jes 11:1–9. Ko šie panti atklāj par Jēzus kā skolotāja lomu? _____

Viens no pārsteidzošākajiem mesiāniskajiem pravietojumiem ir atrodams Jesajas 11. nodaļā. 1.–3. pants attēlo gaidāmo Mesiju kā tādu, kas nes zināšanas, padomu, gudrību un izpratni. Šie panti noslēdzas ar šo ievērojamo apsolījumu: “Zeme būs Tā Kunga atziņu pilna kā jūras dziļumi, kas līdz pašam dibenam ūdens strāvu pilni” (Jes 11:9). Varbūt tieši šīs Rakstu mācības iedvesmoja Eleni Vaitu savā grāmatā par audzināšanu uzrakstīt, ka izglītības un glābšanas darbs ir viens un tas pats (sk. “Audzināšana”, 30. lpp.).

Izlasi Jņ 3:1–3. Nikodēms nosauca Jēzu par rabi, un tālāk viņš nosauca Jēzus mācīšanas dāvanas par no Dieva nākušām to zīmju dēļ, ko Jēzus bija darījis, proti, Viņa brīnumu un dzīves uzskatu dēļ. Jēzus varbūt nepieņēma Viņam piešķirto titulu, taču Viņš pieņēma Savu mācīšanas dāvanu izcelsmi, kad Viņš atbildēja Nikodēmam, ka viņam ir jāpiedzimst no jauna, lai saprastu un ieietu Dieva valstībā. Tas nozīmē, ka autoritāte mācīt citus, pat Jēzus gadījumā, nāk no Dieva.

Pavisam noteikti mācīšana ir Dieva dāvana. Tā ir Dieva piešķirta, to pieņēma Jēzus, un, ka tā ir dievišķa autoritāte, atzīst tie, kuriem māca.

Kāda ir mūsu loma, ieraugot šī pravietojuma piepildījumu – ka Kunga atziņa ies pa visu plašo pasauli? _____

Mozus un pravieši

Izlasi 2Tim 3:14–17. Ko šie panti māca mums par Rakstu lomu kristīgajā izglītībā? _

Pirmās Bībeles daļas apzīmējums Tora reizēm tiek tulkots kā “likums”, daļēji tāpēc, ka šajās grāmatās ir daudz likumu. Bet Tora patiesībā nozīmē “mācīšana” vai “norādījumi”. Šī izpratne ļoti atšķiras no tās, ko daudzi domā, kas Bībelē ir “likums”, proti, noteikumi un regulējumi, kas mums ir jāievēro, lai paliktu Dieva žēlastībā. Bet tā nav, likums ir paredzēts kā mācību materiāls, kā dzīvot veiksmīgu un drošu dzīvi derības attiecībās ar Dievu, ko Viņš bija iecēlis, kad radīja mūs sākumā.

Nākamās divas ebreju Bībeles daļas ziņo par to, cik Dieva ļaudis labi tika galā ar šo izglītības materiālu, kā viņi dzīvoja saskaņā ar to (pirmie pravieši un vēstures grāmatas) un ko viņiem vajadzēja iemācīties no šī mācību materiāla (vēlākie pravieši). Pārējās Vecās Derības daļas (ebreju valodā sauktas par “rakstiem”) ir pilnas ar veiksmīgu un mazāk veiksmīgu skolotāju un skolēnu piemēriem, līdz ar viņu izglītības pieredzi. Veiksmīgi izglītības piemēri šajās grāmatās būtu Estere, Rute, Daniēls un Ījabs. Neveiksmīgi piemēri ir Ījaba četri draugi. Protams, Psalmu grāmata ir dziesmu grāmata, bet pat tajā ir vismaz trīs izglītojoši psalmi: Ps 1, 37 un 73.

Evaņģēlijos ir pilns ar materiāliem, kas paredzēti izglītojošiem nolūkiem, īpaši Jēzus līdzības. Daudzas Pāvila vēstules sākas ar spēcīgu evaņģēlija pasludināšanu, bet noslēdzas ar izglītības materiālu, praktiskām mācībām attiecībā uz kristiešu ikdienas dzīvi. Arī Atklāsmes grāmata ir pilna ar izglītojošu materiālu. Piemēram, Kristus draudzes nākotnes apraksts ir uzrakstīts grāmatā, ko var atvērt tikai Dieva Jērs – Jēzus, lielais Skolotājs (Atkl 5:1–5).

Daži varbūt domā, ka ne viss mācību materiāls Mozus grāmatās ir izmantojams mūsdienās, un tā tas arī ir. 5Moz 17:14–20 norādījumos ķēniņiem ir dažas ļoti konkrētas pamācības par to, kā izvēlēties cilvēku, ko iecelt par ķēniņu. Mūsdienās mēs, protams, nevienam draudzē neieņemam par ķēniņu. Kā mēs varam noteikt, kā pareizi attiecināt visus Rakstos atrodamos mācību materiālus uz mūsdienām? _____

Gudri vīri un sievas

Mūsdienās nepārprotami skaidri ir tādi vārdi kā skola, mācīšanās un izglītība, bet tie nav sastopami Bībelē. Viens vārds ir biežāk sastopams – gudrība/gudrs. Piemēram, Vecā Derība piemin gudrus vīrus un sievas (2Sam 14:2, Sak 16:23).

Izlasi 1ķēn 4:29–34. Ko tas māca mums par gudrības svarīgumu? _____

Ķēniņš Salamans ir izcelts kā ļoti gudrs vīrs, kas daudz runāja par dzīvnieku un augu dzīvi un izteica sakāmvārdus ar lielu gudrību un nozīmi kā izglītības pārstāvis (1ķēn 4:29–34). Sakāmvārdu grāmata un Mācītāja grāmata satur daudzas gudras pamācības par daudzām tēmām, kuru autors ir gan Salamans, gan citi gudrie skolotāji senajos laikos (Sak 1:1, 25:1, 30:1, 31:1).

Bībelē gudrība ir kaut kas līdzīgs mūsdienu izglītībai. Tā ir kaut kas tāds, ko cilvēks mācās no vecākiem un skolotājiem, īpaši bērnībā un jaunībā (Māc 12:1), bet patiesībā cilvēks uzkrāj gudrību visa mūža garumā. Otrkārt, gudrībām parasti ir arī praktiskā puse, piemēram, mācīties no skudrām, kas uzkrāj vasarā, lai būtu pietiekami ziemai (Sak 6:6–8).

Tomēr gudrība nav tikai praktiska, tai ir arī teorētiskā puse, jo tā sākas ar ticību Dievam un seko noteiktiem pamatprincipiem (Sak 1:7). Gudrība palīdz mums dzīvot atbildīgi un citiem par svētību, un tā palīdz arī pasargāt mūs no neveiksmēm. Visbeidzot, tieši tāpat kā izglītība mūsdienās, gudrība neatbild uz visiem jautājumiem, ko mēs izvirzām, bet tā padara mūs spējīgus būt apmierinātiem ar to, ko mēs zinām, vienlaikus turpinot pētīt to, ko vēl nezinām, un tas ir labs stāvoklis, kā mācīties iepazīt Dievu un uzticēties Viņa žēlastībai. Saskaņā ar Jer 18:18 gudra skolotāja loma ir nostādīta kā vienlīdzīga priesteru un praviešu lomai. Visi trīs nodod Dieva ļaudīm Viņa vēsti, norādījumu, izglītojošu padomu un īpašas Dieva vēsts veidā.

Kā mēs varam mācīties gudrību un tad nodot to tiem, kas nāk pēc mums? Kāpēc mums kā tautai ir tik svarīgi to darīt? _____

Izglītība agrīnajā draudzē

Viens no ievērojamiem izglītības principiem Rakstos parādās, kad Jēzus, lielais Skolotājs, atstāj Savus skolēnus jeb mācekļus. Tie bija pavadījuši ar Viņu trīssarpus gadus – aptuveni tikpat daudz laika mēs pavadām, iegūstot vidējo vai koledžas izglītību. Noslēdzoties kādam no šiem posmiem, skolēni bieži tiek uzskatīti par gataviem sākt dzīvot savu dzīvi.

Bet Jēzus zināja labāk, un tā Viņš nodrošināja Savus sekotājus ar tālāku izglītību Svētā Gara aizbildniecībā. Citviet šis skolotājs jeb vadonis ir nosaukts par Mierinātāju vai Aizstāvi (grieķu valodā “parakletos”), kas vienmēr tiks dots Jēzus sekotājiem (Jņ 14:16, 17). Viņš ir nosaukts par Patiesības Garu. Lai gan Svētais Gars nav nosaukts par pedagogu, Gara darbs noteikti ir izglītojošs, īpaši attiecībā uz patiesības meklēšanu un atrašanu.

Izlasi 1kor 2:1–16. Ko Pāvils pasaka, kas ir ļoti svarīgi izglītības kontekstā? _____

Pāvils sāk ar atgādinājumu Korintas draudzei, ka tad, kad viņš pirmo reizi atnāca ar viņiem runāt par Jēzu Kristu un Viņa krustā sišanu (1kor 2:2), netika mācīta nekāda gudrība, bija tikai evaņģēlija pasludināšana. Bet tas nebija viss (1kor 2:6), jo, kad šie jaunie kristieši nobrieda, apustulis atgriezās, lai mācītu viņiem gudrību, lietas, ko Dievs paslēpa, pirms sākās šī pasaule (1kor 2:7), pat dziļās Dieva lietas (1kor 2:10). Visa mācīšanās notiks Dieva Gara vadībā, Viņam savienojoties ar skolēnu garu.

Cik dziļš būs šis pētījums un cik ilgs mācīšanās process būtu pieejams tiem, kas ir Gara vadīti? Nodaļa noslēdzas ar pravieša Jesajas citātu: “Kas ir Tā Kunga Garam noteicis tā apjomu, un kas bijis Viņa padoma devējs?” (Jes 40:13). Pravietis, uzrunājot sava laika vienkāršos ļaudis, teiktu, ka neviens to nespēj. Bet Pāvils izlaboja šo uzskatu, izdarot secinājumu, ka “mums ir Kristus prāts,” ar to domājot, ka Gara piepildītiem kristiešiem ir pieeja pat Dieva prātam un līdz ar to jebkuram mācīšanās un izpratnes apjomam (1kor 2:10–13), kas nepieciešams, lai iepazītu taisnības ceļu.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Lielais misijas uzdevums (Mt 28:18–20) iekustināja ievērojamu reliģisku kustību visā pasaulē. Šeit daži apustuļi jeb misionāri (abi vārdi nozīmē vienu un to pašu – “tie, kas ir sūtīti”) devās pa visu pasauli un sapulcināja tos, kas gribēja mācīties, padarot viņus par mācekļiem, aicinot viņus ticēt Jēzum, kristot un turpinot mācīt viņiem visu, ko Jēzus bija pavēlējis. Jaunatgrieztie kristieši no visas pasaules, pārstāvot dažādas kultūras un runājot dažādās valodās, iznāca no kristību ūdeņiem, lai iestātos skolā un uzsāktu izglītību. Nav nekāds pārsteigums, ka viņiem vēl joprojām ir daudz jāmacās.

Iemesls, kāpēc kristieši vienmēr macās, ir ne tikai intelektuāla zinātkāre un vēlme apgūt zināšanas, bet drīzāk tas, ka kristīga dzīve un ticība ielaužas katrā ikdienas dzīves stūrītī. Ir tik daudz, ko mācīties. Tāpēc Jaunās Derības vēstules satur gan vēsti par Jēzu (reizēm Jaunā Derība to nosauc vārdā “kerygma” [kē-RIG-ma]), gan izglītošanos visā, kas kristiešiem ir jāmacās (reizēm Jaunajā Derībā nosaukta vārdā “didache” (did-ā-kei)). Labs pasludināšanas paraugs ir redzams 1kor 2:2, savukārt izglītošana sākas 1kor 4. nodaļā un turpinās visā pārējā vēstulē. Kas kristiešiem ir jāmacās?

Darbs, atpūta, sociālie jautājumi, sabiedriskās attiecības, draudze un pielūgsmē, ekonomika, filantropija, attiecības ar varām, padomdošana, ģimenes sistēmas, laulības attiecības un bērnu audzināšana, pārtika un tās gatavošana, apģērbs, pat novecošana un sagatavošanās mūža noslēgumam gan personīgajā, gan sabiedriskajā dzīvē. Būt kristietim nozīmē mācīties par šiem jautājumiem arvien vairāk un vairāk. To izpratne nenotiek dabiski. Tie ir jāapgūst.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Cik svarīgs izglītības darbs ir draudzes misijā?
2. Ko Elena Vaita domāja, rakstot: “Debesis ir skola” (“Audzināšana, 301. lpp.)?
3. Izlasiet vēlreiz 1kor 2:1–16. Ko Pāvils mums pastāsta par to, ko Dievs mums atklāj caur inspirāciju? Padomājiet par apgalvojumu, ka valdnieki un pasaules gudrība nekur neaizvedīs. Ja viņš to varēja teikt toreiz, ko mēs varam spriest arī par mūsu laikmeta “gudrību”?